

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 26.10.1998

COM(1999) 518 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

**για τη συμμετοχή της Κοινότητας στην πρωτοβουλία περιορισμού του
χρέους των φτωχών υπερχρεωμένων χωρών (ΦΥΧ)**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

**Ανακοίνωση της Επιτροπής για τη συμμετοχή της Κοινότητας στην
πρωτοβουλία περιορισμού του χρέους
των φτωχών υπερχρεωμένων χωρών**

Η πρωτοβουλία για το χρέος των φτωχών υπερχρεωμένων χωρών (ΦΥΧ) ξεκίνησε από το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα το Σεπτέμβριο 1996 με σκοπό να συμβάλει στην ελάφρυνση της δανειακής επιβάρυνσης των φτωχότερων χωρών που καταβάλλουν προσπάθειες προσαρμογής κατά συντονισμένο τρόπο και έχουν δεσμευτεί να καταπολεμήσουν τη φτώχεια. Πρόκειται για μια συντονισμένη προσπάθεια όλων των χορηγών βοήθειας, και ειδικότερα των πολυμερών πιστωτών. Η πρωτοβουλία αφορά τις φτωχότερες χώρες που καλύπτουν τα κριτήρια για την παροχή συνδρομής υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους από την Παγκόσμια Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, και των οποίων η δανειακή επιβάρυνση υπερβαίνει τα ανεκτά όρια ακόμη και μετά την εφαρμογή όλων των άλλων μέτρων περιορισμού του χρέους.

Ως ένας από τους σημαντικούς εταίρους των αναπτυσσομένων χωρών, η Κοινότητα στηρίζει την ανάπτυξη κυρίως μέσω των μη επιστρεπτέων ενισχύσεων. Έτσι, είναι μόνον ένας μικρός πολυμερής χορηγός βοήθειας. Για παράδειγμα, θα αντιπροσωπεύει μόνον το 2% του τελευταίου εκτιμώμενου κόστους της πρωτοβουλίας για το χρέος των ΦΥΧ ή χονδρικά το 4,3% του κόστους των πολυμερών (13,3 δισ. \$ ΗΠΑ).

Εξ αρχής η Κοινότητα υποστήριξε ενεργά την πρωτοβουλία για το χρέος των ΦΥΧ. Συμμετείχε πλήρως σ'αυτήν την πρωτοβουλία όσον αφορά τις απαιτήσεις της από τις επιλέξιμες χώρες ΑΚΕ. Ανέλαβε τη δέσμευση να παρέχει σε εύθετο χρόνο συνδρομή για την ελάφρυνση του χρέους ΦΥΧ όλων των επιλέξιμων κρατών ΑΚΕ όπως καθορίζεται στην απόφαση του Συμβουλίου της 6ης Ιουλίου 1998. Επιπλέον, προσπάθησε επίσης να επιλύσει ορισμένα ειδικά προβλήματα όπως προσωρινά ελαφρυντικά μέτρα μέσω συμπληρωματικών δράσεων ως χορηγός βοήθειας (παράρτημα 1).

Στην Διάσκεψη Κορυφής της Ομάδας G7 στην Κολωνία, οι Υπουργοί συμφώνησαν για μια "διευρυμένη πρωτοβουλία που θα συμβάλει στην ταχύτερη, βαθύτερη και ευρύτερη ελάφρυνση του χρέους" (παράρτημα 2). Ως συνέπεια των προτεινόμενων αυξήσεων, το συνολικό κόστος της πρωτοβουλίας αναμένεται ότι τώρα θα διπλασιαστεί σε 25,4 δισ. \$ΗΠΑ.

Αν υιοθετηθούν οι φιλόδοξοι στόχοι της Διάσκεψης Κορυφής της Ομάδας G7 στην Κολωνία, θα χρειαστεί ακόμη ένα επιπλέον ποσό για να χρηματοδοτηθεί πλήρως η πολυμερής συμμετοχή στην ενισχυμένη πρωτοβουλία για το χρέος των ΦΥΧ :

Πίνακας 1: Χρηματοδοτικές ανάγκες για την πρωτοβουλία ΦΥΧ (δισ. \$ΗΠΑ)

Οργανισμοί (ΔΝΤ)	(εκτός)	Συνολικές χρηματ. Ανάγκες	Ήδη καθορισμέ νες	Υπόλοιπ ες	ο/ω. Βραχυπ ρόθεσμα
Παγκόσμια Τράπεζα		5.1	2.3	3.1	0.6
ΑΑΤ		2.0	0.6	1.4	0.8
ΔΤΑ		1.0	0.4	0.6	0.6
Άλλοι πολυμερείς (συμπερ. ΕΚ)		2.9	1.8	1.1	0.6
Σύνολο (συμπερ. ΔΝΤ)		13.3	-	6.2	2.6

Πηγές: "Πλαίσιο ενισχυμένης πρωτοβουλίας για το χρέος των ΦΥΧ: Χρηματοδότηση περιορισμού του χρέους των ΦΥΧ από την Παγκόσμια Τράπεζα, Λιεθνής Οργανισμός Ανάπτυξης, 26 Αυγούστου 1999, και ενημέρωση του εντύπου μετά τις ετήσιες συνεδριάσεις των Οργανισμών του Bretton Woods"

Οι πολυμερείς οργανισμοί αναγκάζονται όλο και περισσότερο να συγκεντρώνουν πόρους από εσωτερική χρηματοδότηση για να ανταποκρίνονται στη συνεισφορά τους στην ενισχυμένη πρωτοβουλία υπέρ των ΦΥΧ ώστε να μειωθεί το διμερές χρηματοδοτικό κενό. Για τις Πολυμερείς Αναπτυξιακές Τράπεζες ο κυριότερος περιορισμός για συμπληρωματικές συνεισφορές είναι το γεγονός ότι η άντληση περαιτέρω εσωτερικής χρηματοδότησης από αυτούς τους οργανισμούς θα αποβεί σε βάρος των προγραμμάτων τους παροχής βοήθειας. Όσον αφορά την Αφρικανική Τράπεζα Ανάπτυξης αυτό είναι σχεδόν αδύνατο.

Κατά τις τελευταίες συνεδριάσεις των Οργανισμών του Bretton Woods στην Ουάσινγκτον, η κοινότητα των χορηγών βοήθειας έλαβε ορισμένες μακρόπνοες αποφάσεις που αναμένεται ότι θα έχουν σημαντικές επιπτώσεις για την ομάδα των φτωχών υπερχρεωμένων χωρών. Για πρώτη φορά τονίστηκε η στενή σχέση μεταξύ των στρατηγικών ελάφρυνσης της φτώχειας, των προγραμμάτων διαρθρωτικής προσαρμογής και της πρωτοβουλίας περιορισμού του χρέους. Το ΔΝΤ και η Παγκόσμια Τράπεζα τέθηκαν στο κέντρο μιας σειράς συναφών, αποτελεσματικότερων και πιο συντονισμένων μέσων ανάπτυξης. Η διευκόλυνση ΔΝΤ υπό ευνοϊκούς όρους για τις φτωχότερες χώρες (ΕΔΔΠ) αναπροσανατολίστηκε προς την καταπολέμηση της φτώχειας και μετατράπηκε σε νέα χρηματοδοτική διευκόλυνση για την μείωση της φτώχειας και την ανάπτυξη. Τα νέα έγγραφα στρατηγικής για την μείωση της φτώχειας θα προετοιμαστούν από κοινού από την Παγκόσμια Τράπεζα και το ΔΝΤ. Εξέλλου οι πολυμερείς και διμερείς πιστωτές ανήγγειλαν σημαντικές συνεισφορές στη χρηματοδότηση της πρωτοβουλίας για το χρέος των ΦΥΧ (και ειδικότερα στο ειδικό ταμείο παρακαταθήκης της).

Παρά αυτές τις τελευταίες αναλήψεις υποχρεώσεων, το επίπεδο των διμερών συνεισφορών στο ταμείο παρακαταθήκης για την πρωτοβουλία ΦΥΧ (1,4 δισ.) δεν είναι αρκετό για να καλύψει το υπόλοιπο βραχυπρόθεσμο χρηματοδοτικό κενό των 2,6 (πίνακας 2). Επιπλέον, αν και είναι μάλλον περιορισμένη η ανάληψη υποχρέωσης της αμερικανικής διοίκησης (ειδικότερα λαμβανομένης υπόψη της πολύ χαμηλής αμερικανικής συνεισφοράς στη διμερή ελάφρυνση του χρέους στο πλαίσιο της ενισχυμένης πρωτοβουλίας υπέρ των ΦΥΧ), αυτή η ανάληψη υποχρέωσης πρέπει ακόμη να λάβει την έγκριση του αμερικανικού Κογκρέσσου, που δεν είναι ακόμη εξασφαλισμένη.

Πίνακας 2: Διμερής στήριξη στο ταμείο παρακαταθήκης της πρωτοβουλίας ΦΥΧ
(εκατ. \$ΙΙΙΙΑ)

	Χώρα	Παλαιές αναλ. υποχρ.	Πρόσφατες αναλ. υποχρ.	Σύνολο		Χώρα	Παλαιές αναλ. υποχρ.	Πρόσφατες αναλ. υποχρ.	Σύνολο
Αυστραλία	5			5	Λουξεμβούργο	1			1
Βέλγιο	4	8		12	Κάτω Χώρες	61	70		131
Καναδάς	27			27	Νορβηγία	41			41
Δανία	26			26	Πορτογαλία	15			15
Γαλλία		21		21	Ισπανία	15			15
Φινλανδία	14			14	Σουηδία	29			29
Γερμανία		27	54	81	Ελβετία	28			28
Ελλάδα	1			1	Ινωμ. Βασίλειο	36	135	50	221
Ιρλανδία	16			16	ΙΙΙΙΑ			650?	650
Ιταλία		70		70					
Ιαπωνία	10			10	Σύνολο	329	331	754	1414

Πηγή: "Πρωτοβουλία ΦΥΧ : Προοπτικές του τρέχοντος πλαισίου και εναλλακτικές λύσεις για αλλαγές", Διεθνής Οργανισμός Ανάπτυξης, 2 Απριλίου 1999, με μερική αναπροσαρμογή με τα διαθέσιμα στοιχεία της Επιτροπής.

Κατά την ίδια συνεδρίαση και μετά από ένα "ενημερωτικό σημείωμα" που δημοσίευσαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής σχετικά με την πιθανή κοινοτική συνεισφορά στην ενισχυμένη πρωτοβουλία για το χρέος των ΦΥΧ, η Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου έκανε την ακόλουθη δήλωση :

"Η ΕΕ είναι έτοιμη να χρησιμοποιήσει πόρους από τα υπάρχοντα μέσα ΕΤΑ για να συμβάλει ουσιαστικά στην ελάφρυνση της δανειακής επιβάρυνσης των κρατών ΑΚΕ που καλύπτουν τα κριτήρια για την πρωτοβουλία υπέρ των ΦΥΧ, και θα απευθυνθεί στα κράτη ΑΚΕ με θετική πρόταση γι'αυτόν το σκοπό. Η μεταχείριση των κρατών εκτός ΑΚΕ θα είναι δίκαιη στο πλαίσιο των σφαιρικών προσπαθειών της διεθνούς κοινότητας. Αυτή η πρωτοβουλία θα περιλαμβάνει πρωτοβουλίες για την διαγραφή του χρέους της τάξης του ενός δισεκατομμυρίου ευρώ".

Η πρόταση της Επιτροπής που ακολουθεί το προαναφερόμενο "ενημερωτικό σημείωμα", εντάσσεται μέσα στην ίδια προοπτική.

* *

Η απόφαση που θέσπισε το Συμβούλιο στις 6 Ιουλίου 1998 έπειτα από πρόταση της Επιτροπής, επιβεβαίωσε την πλήρη συμμετοχή της Κοινότητας στην αρχική πρωτοβουλία, ως χορηγού βοήθειας και ως πιστωτή:

- ως χορηγός βοήθειας, διαθέτοντας συμπληρωματικούς πόρους από τη διευκόλυνση διαρθρωτικής προσαρμογής του 8ου ΕΤΑ για χώρες που έχουν φθάσει "στο σημείο λήψης απόφασης",
- ως πιστωτής, χρησιμοποιώντας κατ'αρχήν τους τόκους από τους πόρους του ΕΤΑ για την άμεση αντιμετώπιση (στο συμφωνηθέν επίπεδο για τους πολυμερείς χορηγούς βοήθειας) του χρέους των χωρών που έχουν φθάσει "στο σημείο περάτωσης".

Επειδή αυτές οι δύο διαστάσεις δεν αφορούν τις φτωχές υπερχρεωμένες χώρες εκτός των ΑΚΕ, οι πόροι χρηματοδότησης (40 εκατ. Ecu) αντλήθηκαν από το ΕΤΑ.

Η μείωση του συντελεστή επιλεξιμότητας, η αναδρομική εφαρμογή νέων κριτηρίων, ο μεγαλύτερος αριθμός χωρών και η επ'τάχυνση της διαδικασίας των αποφάσεων θα αυξήσουν το κόστος της ενισχυμένης πρωτοβουλίας κατά τρόπο που δεν θα επαρκούν οι τόκοι που θα δημιουργηθούν από τους πόρους του ΕΤΑ ή οι πιθανές επιστροφές, όπως προβλέπεται από την απόφαση του Συμβουλίου του Ιουλίου 1998.

Η συνολική συνεισφορά της ΕΕ μπορεί να χρηματοδοτηθεί κυρίως από τους πόρους του 8ου ΕΤΑ που δεν έχουν διατεθεί και από τους πόρους των προηγούμενων ΕΤΑ. Ωστόσο, λόγω της ενισχυμένης πρωτοβουλίας, η Επιτροπή προτείνει να αντιμετωπιστεί επίσης το εξωτερικό χρέος των ΦΥΧ εκτός των ΑΚΕ και να στηριχτεί με πόρους του προϋπολογισμού. Όσον αφορά τις χώρες ΑΚΕ, οι διαθέσιμοι πόροι του ΕΤΑ, που υπερβαίνουν το 1 δισ. €, προέρχονται από τα εξής: συνεργασία με τις μη αποδοτικές χώρες για τις οποίες δεν έχουν διατεθεί οι προγραμματιζόμενοι πόροι· ορισμένοι είναι επίσης το αποτέλεσμα του προγραμματισμού κατά δόσεις στο πλαίσιο της αναθεωρημένης Σύμβασης του Λομέ IV, που σημαίνει ότι η δεύτερη δόση των προγραμματιζόμενων πόρων δεν έχει συγκεντρωθεί για αριθμό χωρών με χαμηλή απόδοση· τέλος, οι μη χρησιμοποιηθέντες πόροι του Stabex μπορούν να γίνουν διαθέσιμοι μετά τη λήξη ισχύος της Λομέ IV στις 29 Φεβρουαρίου 1999.

Ωστόσο, για τη συγκέντρωση των πόρων ΕΤΑ, πρέπει να ληφθεί απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών ΑΚΕ-ΕΚ, δεδομένου ότι η προτεινόμενη δράση της Κοινότητας είναι εκτός των διαδικασιών της Σύμβασης του Λομέ. Για να

προετοιμαστεί αυτή η απόφαση, θα ανοιχτεί διάλογος στο προσεχές μέλλον μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των εταίρων της ΑΚΕ. Επίσης, η χρησιμοποίηση πόρων από τον γενικό προϋπολογισμό για να στηριχτεί η διαδικασία για τις χώρες εκτός ΑΚΕ, θα γίνει σύμφωνα με τις στρατηγικές συνεργασίας της Επιτροπής με αυτές τις χώρες. Η νομική βάση για την κοινοτική δράση θα είναι ο κανονισμός αριθ. 443/92 που υπογραμμίζει τη νέα ανάληψη υποχρέωσης για την ελάφρυνση της φτώχειας (άρθρο 4) και τη στήριξη που παρέχει η Κοινότητα, ώστε να μπορέσουν οι χώρες εταίροι της ΕΕ να αντιμετωπίσουν τα μακροοικονομικά και διαρθρωτικά προβλήματά τους (άρθρο 5).

* *

Η πρόταση της Επιτροπής στηρίζεται σε τρία στοιχεία:

Ρόλος της Κοινότητας ως πιστωτή:

Για όλους τους πολυμερείς πιστωτές, δεν είναι δυνατόν, σ' αυτό το στάδιο, να δοθούν ακριβή στοιχεία της συνδρομής τους στην πρωτοβουλία. Όντως, ορισμένες χώρες θα πληρούν τις προϋποθέσεις μόνον το 2001 ή αργότερα και μία αξιόπιστη ανάλυση της κατάστασης του χρέους τους θα μπορεί να γίνει μόνον τότε. Κατά συνέπεια ο βαθμός της μελλοντικής ελάφρυνσης του χρέους μπορεί να υπολογιστεί μόνον κατά προσέγγιση για όλες τις επιλέξιμες χώρες (παράρτημα 3).

Με βάση τις τρέχουσες εκτιμήσεις και σε συνάρτηση με το κοινοτικό διεκδικητέο χρέος, συμπεριλαμβανομένων των ληξιπρόθεσμων οφειλών, της τάξης των 1,3 δισ. € σε καθαρή παρούσα αξία, το κόστος της κοινοτικής συνεισφοράς για ενδεχόμενες επιλέξιμες χώρες θα είναι περίπου 550 εκατ. € (παράρτημα 4), εκ των οποίων τα 40 εκατ. € έχουν ήδη εξασφαλιστεί με την απόφαση του Ιουλίου 1998, με τους τόκους από τα προηγούμενα ΕΤΑ.

Η συγκέντρωση της απαιτούμενης χρηματοδότησης επιβεβαιώνει την ισχυρή πολιτική δέσμευση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έναντι της πρωτοβουλίας. Αυτοί οι πόροι θα συγκεντρώνονται ωστόσο για κάθε περίπτωση χωριστά, καθώς και σε σχέση με το επίπεδο των καθυστερούμενων οφειλών που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, με βάση την ευνοϊκή γνώμη της επιτροπής ΕΤΑ, κατά τρόπο που καθεμιά από τις εν λόγω χώρες να είναι σε θέση, όταν φθάνει στο "σημείο περάτωσης", να

προπληρώνει μέρος τους χρέους της στην Κοινότητα σε βάση καθαρής παρούσας αξίας (παράρτημα 5).

Ρόλος της Κοινότητας ως χορηγού βοήθειας:

Πέρα από αυτό το ποσό, που αντιστοιχεί στο ρόλο της Κοινότητας ως πιστωτή, η Επιτροπή προτείνει να παραμείνει στις γραμμές που καθορίστηκαν από τη συμμετοχή της Κοινότητας ως χορηγού βοήθειας στο αρχικό πλαίσιο της πρωτοβουλίας υπέρ των ΦΥΧ. Αυτό αντιστοιχεί με πρόσθετη συνεισφορά για τη στήριξη της διαρθρωτικής προσαρμογής στις επιλέξιμες χώρες που έχουν φθάσει στο "σημείο λήψης της απόφασης", ώστε να έχουν επαρκή χρηματοδότηση για τις μακροοικονομικές μεταρρυθμίσεις τους, που με τη σειρά τους θα διευκολύνουν τις προσπάθειες αυτών των χωρών για να φθάσουν στο "σημείο περάτωσης" (παράρτημα 1). Η εκτίμηση του μεγέθους της πρόσθετης συνεισφοράς θα λαμβάνει επίσης υπόψη στο μέλλον το ιστορικό της δικαιούχου χώρας όσον αφορά την εξυπηρέτηση των χρέους της έναντι της Κοινότητας.

Αυτή η συνεισφορά είναι σύμφωνη με δύο βασικά στοιχεία της πρότασης της Κολωνίας: την ανάγκη για κατάλληλη στήριξη των ΦΥΧ κατά την ενδιάμεση περίοδο, και την ανάγκη να προωθηθεί το κοινωνικό περιεχόμενο της δράσης (παράρτημα 6).

Στο παρελθόν, αυτή η συμπληρωματική στήριξη χρηματοδοτήθηκε από την εκ νέου διάθεση των πόρων στο πλαίσιο της διευκόλυνσης διαρθρωτικής προσαρμογής χωρίς να αυξηθεί το συνολικό ποσό. Αν εφαρμοστεί ευρέως αυτό το μέσον στο προσεχές μέλλον, και λαμβανομένου υπόψη του μεγάλου αριθμού χωρών που θα μπορούν να καλυφθούν από την πρωτοβουλία τους επόμενους 24 μήνες, δεν θα υπάρξει επαρκές περιθώριο κάλυψης των επιπρόσθετων αναγκών των εν λόγω χωρών. Επομένως πρέπει να δοθούν περισσότεροι πόροι σ' αυτό το μέσο. Ένα άλλο επιχείρημα υπέρ της αύξησης του ποσού είναι ότι δεν αναμένεται να τεθεί σε ισχύ το επόμενο ΕΤΑ πριν από το 2002.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η συνεισφορά της Κοινότητας ως πιστωτή στην πρωτοβουλία για το χρέος των ΦΥΧ, πρέπει να αντανakλάται στην αύξηση μέχρι 150€ του ποσού που καταβάλλει ως δωρητής στη διευκόλυνση διαρθρωτικής προσαρμογής του 8ου

ΕΤΑ. Αυτό το ποσό πρέπει επίσης να συγκεντρωθεί από τους πόρους του 8ου ΕΤΑ που δεν έχουν διατεθεί καθώς και από τα χρήματα των προηγούμενων ΕΤΑ.

Η συμπληρωματική στήριξη της ΔΔΠ θα συγκεντρώνεται για κάθε περίπτωση χωριστά επιπροσθέτως του προγράμματος διαρθρωτικής προσαρμογής όταν μια χώρα φθάνει στο "σημείο λήψης της απόφασης".

Ρόλος της Κοινότητας ως σημαντικού μετόχου της ανάπτυξης:

Ως ένας σημαντικός αναπτυξιακός εταίρος, η Επιτροπή θεωρεί ότι, εκτός από τη συμμετοχή της αυτή καθεαυτή στην ενίσχυση της πρωτοβουλίας για το χρέος των ΦΥΧ, η Κοινότητα πρέπει να συνεισφέρει στη σφαιρική χρηματοδότηση της πρωτοβουλίας για τις ΦΥΧ, και ειδικότερα στο ταμείο παρακαταθήκης των ΦΥΧ.

Αυτή η συμπληρωματική συνεισφορά συμφωνεί με την στήριξη που παρέχει η Κοινότητα στην ανάπτυξη γενικά. Αυτή η πολιτική απορρέει από την στρατηγική της Κοινότητας που αποσκοπεί στην καλύτερη ένταξη των αναπτυσσομένων χωρών στο διεθνές εμπορικό σύστημα για τη στήριξη της σφαιρικής ελάφρυνσης της δανειακής επιβάρυνσης και της καταπολέμησης της φτώχειας.

Αυτή η συμμετοχή, ωστόσο, προϋποθέτει το ότι ένα θεμιτό μέρος επιβαρύνει και τους υπόλοιπους μετόχους. Η Κοινότητα δεν μπορεί από μόνη της να χρηματοδοτήσει πλήρως το υπόλοιπο κενό, και άλλοι χορηγοί βοήθειας οφείλουν να συμβάλουν στη χρηματοδότηση της πρωτοβουλίας.

Επιπλέον, είναι ευνόητο ότι τέτοιου είδους συνδρομή δεν πρέπει να προέρχεται αποκλειστικά από τους πόρους του ΕΤΑ που δεν έχουν διατεθεί. Πρόκειται μάλλον για μια συνδρομή για την συνολική ελάφρυνση της δανειακής επιβάρυνσης των φτωχότερων υπερχρεωμένων χωρών που περιλαμβάνουν επίσης και τις χώρες εκτός των ΑΚΕ. Για το λόγο αυτό πρέπει να συμπεριλαμβάνει την κατάλληλη σύνθεση πόρων του ΕΤΑ και τη συμπληρωματική χρηματοδότηση από τον γενικό προϋπολογισμό, καθώς και τις συνεισφορές όλων των μετόχων στο συμφωνηθέν πλαίσιο της ΕΕ.

Αν και θα διατηρεί την κατάλληλη χρηματοδότηση για τα υπάρχοντα προγράμματα, αυτή η χρηματοδότηση από τον γενικό προϋπολογισμό προϋποθέτει την ανακατανομή των πόρων στο εσωτερικό του χρηματοδοτικού κονδυλίου που

διατίθεται στα εν λόγω προγράμματα γεωγραφικής συνεργασίας εκτός των ΑΚΕ, και που καλύπτεται από το κεφάλαιο Β7 (εξωτερική δράση) του προϋπολογισμού της Κοινότητας.

Το ποσό της κοινοτικής συνδρομής στο ταμείο παρακαταθήκης ΦΥΧ μπορεί να είναι της τάξης των 200 έως 300 εκατ. ευρώ, ανάλογα με τις τελικές αποφάσεις για δίκαιο καταμερισμό της επιβάρυνσης. Το 82% θα χρηματοδοτηθεί από τους πόρους ΕΤΑ που δεν έχουν διατεθεί (παράρτημα 4), και το υπόλοιπο από τον προϋπολογισμό της Κοινότητας. Λαμβανομένης υπόψη της γεωγραφικής κατανομής καθώς και της επιλεξιμότητας για την ελάφρυνση της δανειακής επιβάρυνσης των εν λόγω χωρών, η σχετική ανάλυση σε τριετή περίοδο που αρχίζει το 1999, μπορεί να είναι 15% από το κεφάλαιο Β7-31, "Συνεργασία με τις αναπτυσσόμενες χώρες της Λατινικής Αμερικής" και 3% από το κεφάλαιο Β7-30 "Συνεργασία με ασιατικές αναπτυσσόμενες χώρες". Ωστόσο ο ακριβής διαχωρισμός δεν έχει ακόμη γίνει, εν αναμονή των συζητήσεων με την Παγκόσμια Τράπεζα για τις λεπτομέρειες.

Η συνεισφορά της Κοινότητας στο ταμείο παρακαταθήκης ΦΥΧ θα προορίζεται για συγκεκριμένο σκοπό. Οι πόροι από το ΕΤΑ προορίζονται για τις χώρες ΑΚΕ και κατ'αρχήν για τις απαιτήσεις της Αφρικανικής Τράπεζας Ανάπτυξης για τις αφρικανικές ΦΥΧ που ανήκουν στην ομάδα των κρατών ΑΚΕ (με ειδικές διατάξεις για τη μοναδική ΦΥΧ εκτός ΑΚΕ : τη Γουϊάνα). Οι πόροι από τον προϋπολογισμό θα χρηματοδοτήσουν τη μείωση των απαιτήσεων έναντι των ασιατικών ή λατινοαμερικανικών ΦΥΧ. Θα θεσπιστούν ειδικές διατάξεις για να εξασφαλιστεί ότι, μετά τη χρηματοδότηση της πολυμερούς πρωτοβουλίας για την ελάφρυνση της δανειακής επιβάρυνσης από την ΕΕ, οι δικαιούχες χώρες θα χρησιμοποιούν τους εγχωρίους πόρους για την ανάπτυξη του κοινωνικού τομέα.

Οι τεχνικές λεπτομέρειες αυτής της συνδυασμένης χρηματοδότησης της πιθανής συνεισφοράς της ΕΕ στην ενισχυμένη πρωτοβουλία ΦΥΧ, πρέπει βεβαίως να εξεταστούν προσεκτικά σε όλα τους τα σημεία. Ειδικότερα πρέπει να καθοριστούν ειδικές διατάξεις για να εξασφαλιστούν η κατάλληλη δημοσιότητα, η παρακολούθηση και ο δημοσιονομικός έλεγχος της συνδρομής της ΕΕ στην πρωτοβουλία γενικότερα και στο ταμείο παρακαταθήκης ειδικότερα.

Συνοπτικά η πρόταση της Επιτροπής έχει ως εξής:

Συνεισφορά στην πρωτοβουλία ως πιστωτής:	550 εκατ. ευρώ
Αύξηση της διευκόλυνσης διαρθρωτικής προσαρμογής:	150 εκατ. ευρώ
<u>Συνεισφορά στο ταμείο παρακαταθήκης ΦΥΧ:</u>	<u>200-300 εκατ. ευρώ</u>
Σύνολο	900-1000 εκατ. ευρώ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

της

**ανακοίνωσης της Επιτροπής για τη συμμετοχή της Κοινότητας στην
πρωτοβουλία περιορισμού του χρέους
των φτωχών υπερχρεωμένων χωρών (ΦΥΧ)**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 6ΗΣ ΙΟΥΛΙΟΥ 1998

Οκτώ χώρες ΑΚΕ έφθασαν στο "σημείο απόφασης" το 1997 και 1998 και καλύπτονται έτσι από την απόφαση της 6ης Ιουλίου 1998. Με τα νέα κριτήρια όλες αυτές οι χώρες, και όχι μόνον οι έξι από αυτές, πληρούν επομένως τις προϋποθέσεις για ελάφρυνση της δανειακής επιβάρυνσης.

Από αυτές τις οκτώ χώρες, μόνον οι τρεις έχουν φθάσει μέχρι σήμερα στο "σημείο περάτωσης" στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ΦΥΧ: η Ουγκάντα, η Γουϊάνα και η Μοζαμβίκη. Μετά την απόφαση χρηματοδότησης που εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 24 Ιουλίου 1998, όλες οι υπόλοιπες υποχρεώσεις της Ουγκάντας υπό μορφή ειδικών δανείων διαγράφηκαν μέχρι του ποσού των 4.590.000 Ecu. Μία πρόταση χρηματοδότησης για τη Γουϊάνα θα τεθεί σύντομα ενώπιον της επιτροπής ΕΤΑ. Βέβαια και στις δύο περιπτώσεις θα γίνει συμπληρωματική ελάφρυνση του χρέους μόλις γίνουν γνωστοί οι νέοι στόχοι ελάφρυνσης της δανειακής επιβάρυνσης. Η Μοζαμβίκη αποτελεί δυσχερέστερη περίπτωση επειδή πρέπει να καταβληθούν εξ αρχής πολλά κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου, πράγμα που δημιουργεί πολλά τεχνικά προβλήματα. Εφόσον έχει μόλις τώρα αποφασισθεί το "σημείο περάτωσης", η Επιτροπή προτείνει να περιμένουμε μερικές εβδομάδες/μήνες έως ότου βελτιωθούν οι στόχοι ελάφρυνσης ώστε να εφαρμοστεί η τελειοποιημένη εκδοχή του σχεδίου ελάφρυνσης.

Από την προσχώρησή της στην πρωτοβουλία ΦΥΧ, η Επιτροπή θεωρούσε ότι δεν επαρκούσε απλώς να εκτελεί πλήρως τις υποχρεώσεις της ως πιστωτής, λόγω της κλίμακας των προβλημάτων χρέους των χωρών ΑΚΕ. Από αυτό απορρέει και η απόφασή της να αναπροσαρμόσει το μερίδιο της διευκόλυνσης διαρθρωτικής προσαρμογής (ΔΔΠ) και να αυξήσει τους χορηγηθέντες πόρους υπέρ των ΦΥΧ κατά την ενδιάμεση περίοδο κατά 15% (ή κατά 10% για τις χώρες που ήδη έλαβαν συμπληρωματική χορήγηση 15% υπό μορφή στήριξης της περιφερειακής ολοκλήρωσης). Το παράρτημα 3 αναφέρει ότι αρκετές χώρες θα επωφεληθούν από αυτό το μέτρο με τους πόρους που θα λάβουν το 1999-2000.

Πρέπει να σημειωθεί ότι αυτή η πρωτοβουλία της Κοινότητας προηγήθηκε της έκκλησης της ομάδας G7 για στήριξη της πρωτοβουλίας ΦΥΧ στις αρχές της ενδιάμεσης περιόδου, καθώς και της πρόθεσής της να προωθήσει το κοινωνικό περιεχόμενο της διαδικασίας που συνδέεται με την πρωτοβουλία (παράρτημα 6).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

Μετά από σειρά πρωτοβουλιών που ανέλαβαν ορισμένα κράτη μέλη, η συνδιάσκεψη της ομάδας G7 στην Κολωνία στις αρχές περασμένου Ιουνίου αποφάσισε να διευκολύνει και να ενισχύσει την πρόσβαση των φτωχών υπερχρεωμένων χωρών στην πρωτοβουλία ΦΥΧ.

Η πρόταση που έγινε στην Κολωνία, και που έκτοτε επικυρώθηκε από τους Οργανισμούς του Bretton Woods, έχει τρία επίπεδα που μπορούν να συνοψιστούν με το σύνθημα *"βαθύτερη, ευρύτερη και ταχύτερη"*.

- *"Βαθύτερη"* ελάφρυνση του χρέους:

- * να μειωθεί από 200-250% σε 150% η αναλογία χρέους/εξαγωγών στην καθαρή παρούσα αξία.
- * να γίνουν πιο ελαστικοί οι όροι πρόσβασης στην *"φορολογική θυρίδα"* με τη μείωση των ορίων παραδοχής όσον αφορά το άνοιγμα των δικαιούχων οικονομιών και των εσόδων ως αναλογία του ΑΕΠ¹.
- * αναδρομική εφαρμογή αυτών των νέων κριτηρίων σε χώρες που έχουν ήδη φθάσει στα *"σημεία απόφασης/περάτωσης"*, ώστε να μην ποινικοποιηθεί η ταχύτερη κάλυψη των προϋποθέσεων.
- * να καθοριστούν οριστικοί στόχοι μείωσης του χρέους όταν επιτυγχάνεται το *"σημείο απόφασης"*, δηλ. όταν αποφασίζεται ότι μία χώρα καλύπτει τα κριτήρια (χωρίς δυνατότητα επανεξέτασης, όπως μέχρι σήμερα, στο *"σημείο περάτωσης"*, δηλ. όταν είναι γνωστό ότι μία χώρα έχει τηρήσει τους όρους που καθορίστηκαν, και οι πιστωτές αρχίζουν να μειώνουν το απόθεμα χρέους της χώρας), πράγμα που σημαίνει ότι η αύξηση του ΑΕΠ ή των εξαγωγών δεν θα ισοδυναμεί με ποινή για τον δικαιούχο.

- *"ευρύτερη"* κάλυψη της πρωτοβουλίας:

- * χάρη σ'αυτές τις αλλαγές, ο αριθμός των 41 ΦΥΧ που κάλυπταν εντέλει τα κριτήρια για την πρωτοβουλία, θα αυξηθεί από 26 σε 33, και ακόμη σε 36 αν συμπεριληφθούν η Λιβερία, το Σουδάν και η Σομαλία.

- *"Ταχύτερη"* ελάφρυνση του χρέους :

- * οι διεθνείς χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και άλλοι πολυμερείς που το επιθυμούν, θα συμβάλουν στην ανακούφιση της εξυπηρέτησης του χρέους κατά την ενδιάμεση περίοδο, δηλ. μεταξύ του *"σημείου απόφασης"* και του *"σημείου περάτωσης"*.

¹ Για να υπάρξει όφελος από την *"φορολογική θυρίδα"*, δηλ. να καλύπτονται τα κριτήρια επιλογής ακόμη και όταν η καθαρή παρούσα αξία του χρέους είναι μικρότερη από το 150% των εξαγωγών, αρκεί πλέον να είναι πάνω από 250% (έναντι του 280% προηγουμένως) η αναλογία χρέους/εσόδων στην καθαρή παρούσα αξία, να αντιστοιχούν οι εξαγωγές μόνον στο 30% του ΑΕΠ (έναντι του 40% προηγουμένως) και να υπερβαίνουν τα έσοδα το 15% αυτού του ΑΕΠ (έναντι 20% προηγουμένως).

- * το "σημείο περάτωσης" θα γίνει κυμαινόμενο κατά την έννοια ότι η οριστική ελάφρυνση της δανειακής επιβάρυνσης των χωρών θα λαμβάνει χώρα αμέσως μόλις πληρώνονται οι προϋποθέσεις ακόμη και αν αυτό συμβεί πριν από τη λήξη της τριετούς ενδιάμεσης περιόδου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3:
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΘΑΝΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΧΩΡΩΝ

Σημείο λήψης της απόφασης το 1997

Μπενίν, Βολιβία, Μπουρκίνα Φάσο, Γουϊάνα, Ουγκάντα

Σημείο λήψης της απόφασης το 1998

Ακτή του Ελεφαντοστού, Μαλί, Μοζαμβίκη, Σενεγάλη

Αναμενόμενο σημείο λήψης της απόφασης το 1999

Τσαντ, Αιθιοπία, Γκάνα, Γουινέα, Ονδούρας, Λάος, Μαλάουι, Μαυριτανία, Νικαράγουα, Νίγηρας, Τανζανία, Τόγκο, Ζάμπια

Αναμενόμενο σημείο λήψης της απόφασης το 2000

Καμερούν, Κονγκό, Γουινέα-Μπισάου, Μαδαγασκάρη, Ρουάντα, Σιέρρα Λεόνε

Αναμενόμενο σημείο λήψης της απόφασης το 2001 ή αργότερα

Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, Μπουρούντι, Μυανμάρ, Σάο Τομέ και Πρίντσιπε, Δημοκρατία του Κονγκό, Λιβερία, Σομαλία, Σουδάν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4
ΜΕΘΟΔΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Για να υπολογιστεί το επίπεδο της κοινοτικής συνεισφοράς βάσει των παραρτημάτων 3 και 5 χρειάζεται ακριβής εκτίμηση των ποσοστών της μείωσης του χρέους που θα αποφασιστεί. Αλλά αυτό δεν είναι τώρα δυνατό εφόσον βρισκόμαστε στη μεταβατική περίοδο.

- Στην περίπτωση χωρών που έχουν ήδη φθάσει στο σημείο απόφασης που τους δίνει τη δυνατότητα ελάφρυνσης του χρέους, πρέπει να αναπροσαρμοστούν τα στοιχεία που είχαν υπολογιστεί προηγουμένως, σύμφωνα με τις νέες αρχές της Κολωνίας και αυτό μπορεί να γίνει μόνον κατά προσέγγιση.²
- Τα διαθέσιμα στοιχεία για άλλες επιλέξιμες χώρες οι οποίες ωστόσο δεν έχουν ακόμη καλύψει τις προϋποθέσεις, δεν είναι επίσης ικανοποιητικά εφόσον δεν διαθέτουμε ακριβείς εκτιμήσεις για τους οικονομικούς συντελεστές και δεν γνωρίζουμε το συντελεστή μειώσεων που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της καθαρής παρούσας αξίας.

Επομένως μπορούμε να δώσουμε μόνον κατά προσέγγιση εκτιμήσεις και πρέπει να επιτραπεί ευρύ περιθώριο λάθους. Οι Οργανισμοί του Bretton Woods προσπάθησαν και υπολόγισαν ότι το συνολικό κόστος της πρωτοβουλίας θα αυξηθεί από 6,2 δισ.

² Κατ'αρχήν το κόστος συμμετοχής στην πρωτοβουλία καθορίζεται στο εξής στο σημείο απόφασης με βάση τα τρέχοντα οικονομικά στοιχεία. Αλλά δεν είναι σαφές ο τρόπος εφαρμογής αναδρομικά των κριτηρίων στις χώρες που έχουν ήδη φθάσει στο σημείο απόφασης. Πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η εξέλιξη των μακροοικονομικών σχέσεων και στοιχείων - εξαγωγές, κέρδη, ΑΕΠ και κυρίως εκπτώσεις - ή οι νέες αναλογίες θα εφαρμόζονται αυτομάτως στα αρχικά στοιχεία;

\$ΗΠΙΑ σε 13,3 δισ. για όλους τους πολυμερείς πιστωτές, πράγμα που σημαίνει ότι οι αρχές που υιοθετήθηκαν στην Κολωνία θα διπλασιάσουν ως επί το πλείστον το κόστος της.

Ο παρακάτω πίνακας που καταρτίστηκε με βάση τις τρέχουσες εκτιμήσεις, περιλαμβάνει γεωγραφική κατανομή αυτού του συνολικού κόστους.

Πίνακας 3 : γεωγραφική κατανομή του συνολικού κόστους (%)

	% του συνολικού κόστους, όλες οι ΦΥΧ	% του συνολικού κόστους, όλες οι ΦΥΧ εκτός Σομαλίας, Σουδάν και Λιβερίας
ΑΚΕ	86	113
Εκ των οποίων: εκτός ΑΚΕ, ΣΣΑ	62	82
Εκ των οποίων: μη αφρικανικές ΑΚΕ	1	2
ΑΛΑΤ	11	15
Ασία	2	3

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα

Στη συγκεκριμένη περίπτωση της Κοινότητας, πρέπει να σημειωθεί ότι το "ευρωπαϊκό" διεκδικητέο χρέος είναι τριών ειδών: ειδικά δάνεια, κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου και δάνεια από τους ιδίους πόρους της ΕΤΕ. Όταν αρχίσει να συμμετέχει στην πρωτοβουλία για το χρέος των ΦΥΧ, η Κοινότητα θα αναλάβει τους δύο προηγούμενους τύπους χρέους και η ΕΤΕ θα αναλάβει τον τρίτο τύπο (εφόσον η Τράπεζα δέχτηκε το αίτημα του Συμβουλίου που περιλαμβάνεται στην απόφαση της 6ης Ιουλίου 1998).

Το πρόβλημα προκύπτει από το γεγονός ότι είναι τεχνικά αδύνατο να γίνει άμεση χρήση των εκτιμήσεων των Οργανισμών του Bretton Woods³ ή να γίνουν εκτιμήσεις για κάθε χώρα χωριστά ακόμη και κατά προσέγγιση⁴.

Λόγω αυτών των περιορισμών, έπρεπε να υιοθετηθεί μια ρεαλιστική προσέγγιση. Αποφασίστηκε να εφαρμοστούν, με βάση τα στοιχεία που υπέβαλε η ΕΤΕ (η οποία παρέχει τα χρονοδιαγράμματα και επομένως τις καθαρές παρούσες αξίες κάθε πράξης ειδικών δανείων και κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου), το λιγότερο δυσμενές

³ Όχι μόνον δεν κάνουν διάκριση μεταξύ των διαφόρων τύπων των ευρωπαϊκών διεκδικήσεων που αναφέρονται ανωτέρω, αλλά επίσης οι εκτιμήσεις τους για την καθαρή παρούσα αξία είναι γενικά υπερβολικές με βάση τις πληροφορίες που διαθέτουμε. Επιπλέον, το να χρησιμοποιούνται οι εκτιμήσεις των Οργανισμών του Bretton Woods σημαίνει ότι υιοθετούνται οι υπολογισμοί σε δολάρια και η Επιτροπή κατέστησε σαφές ότι εργάζεται πάντοτε σε ευρώ και ότι στο πλαίσιο αυτής της συμμετοχής στην πρωτοβουλία, θα είναι δεσμευμένη μόνον για τις ποσοστιαίες μειώσεις της καθαρής παρούσας αξίας (όχι μονάδες). Πράγματι, η κυριότερη αιτία της διαφοράς μεταξύ των στοιχείων των Οργανισμών του Bretton Woods και των στοιχείων της ΕΤΕ φαίνεται ότι απορρέει από τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που χρησιμοποιούνται.

⁴ Η Παγκόσμια Τράπεζα που συγκεντρώνει πληροφορίες για την πρωτοβουλία ΦΥΧ, διαθέτει τέτοιες εκτιμήσεις. Βάσει αυτών κατήρτισε έναν πίνακα συντελεστών μείωσης βάσει των οποίων υπολόγισε τις μειώσεις του χρέους για καθεμία από τις πιθανά επιλέξιμες χώρες. Ωστόσο δεν δημοσίευσε αυτόν τον πίνακα ή οποιονδήποτε πίνακα που θα επέτρεπε να γίνουν υποθέσεις με το επιχείρημα ότι κάτι τέτοιο θα δημιουργούσε λανθασμένες ελπίδες και θα προσέδιδε σε απλές εκτιμήσεις επίσημο χαρακτήρα. Αν η Επιτροπή προσπαθήσει να συγκεντρώσει στοιχεία για να κάνει δικές της εκτιμήσεις, θα αντιμετωπίσει το ίδιο πρόβλημα.

ποσοστό μείωσης, δηλαδή το ποσοστό που απορρέει από τις μέσες εκτιμήσεις των Οργανισμών του Bretton Woods.

Στο προκαταρκτικό έγγραφο που έδωσαν αυτοί οι Οργανισμοί,⁵ τα στοιχεία που ανέφεραν για την ευρωπαϊκή συμμετοχή είναι 731 εκατ. \$ΗΠΑ σε τιμές του 1998. Αυτό το στοιχείο αντιστοιχεί στο 41% της καθαρής παρούσας αξίας του χρέους ΑΚΕ στην Κοινότητα και συμπεριλαμβανομένων των καθυστερούμενων οφειλών της ΕΤΕ (1,8 δισ. \$ΗΠΑ). Σε σχετικές τιμές, αυτά τα ποσά συμφωνούν με την αύξηση του συνολικού κόστους της πρωτοβουλίας σε πολυμερείς - χρησιμοποιήθηκε κατά μέσον όρο το 20% για τη μείωση του χρέους ως υπόθεση εργασίας στην προηγούμενη έκθεση (1998) για τη συμμετοχή της Κοινότητας στην πρωτοβουλία.

Σχετικά με το αν πρέπει να συμπεριληφθούν οι ληξιπρόθεσμες οφειλές στην διεκδικητέα βάση, πρέπει να υπομνησθεί ότι η εφαρμογή των κανόνων έγινε πιο ελαστική. Στο παρελθόν, η αντιμετώπιση των ληξιπρόθεσμων οφειλών στους πολυμερείς στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ΦΥΧ κατευθυνόταν από την αρχή της διαγραφής όλων των οφειλών αυτών προτού μια ΦΥΧ γίνει επιλέξιμη για συνδρομή στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας (στο σημείο της απόφασης) ώστε να μπορούν όλοι οι χορηγοί βοήθειας να συμμετέχουν στη δράση ελάφρυνσης του χρέους⁶. Αυτό ισχύει ακόμη: η τελική ρύθμιση της ελάφρυνσης του χρέους δεν θα αποφασιστεί μέχρις ότου γίνει εκκαθάριση όλων των καθυστερούμενων οφειλών έναντι όλων των πολυμερών πιστωτών. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας περιλαμβάνουν τώρα τις ληξιπρόθεσμες οφειλές για να υπολογιστεί ο συντελεστής μείωσης, οπότε και αυτές οι οφειλές θεωρούνται ως μέρος του τακτικού χρέους. Σχετικά με αυτό το θέμα, επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ όλων των πολυμερών που συμμετέχουν στην πρωτοβουλία, η οποία επιβεβαιώθηκε στην πρώτη συνεδρίαση των Πολυμερών Αναπτυξιακών Τραπεζών που έλαβε χώρα τον Οκτώβριο στην Ουάσινγκτον.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΤΕ (βλ. πίνακα κατωτέρω), στις 31 Δεκεμβρίου 1998 η καθαρή παρούσα αξία 4,5% των ειδικών δανείων και κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου που κάλυπτε η πρωτοβουλία, ισοδυναμούσε με 1209 εκατ. € εκτός των ληξιπρόθεσμων οφειλών και με 1340 εκατ. € συμπεριλαμβανομένων των ληξιπρόθεσμων οφειλών. Εφαρμόζοντας τους συντελεστές 41% σ' αυτό το τελευταίο ποσό, λαμβάνουμε 549 εκατ. € (ή 516 εκατ. € εκτός του Σουδάν, της Σομαλίας και της Λιβερίας). Με βάση το περιθώριο λάθους που απορρέει από τη μέθοδο υπολογισμού που εφαρμόσαμε⁷, ακόμη και αν το

⁵ Προκαταβολική κοστολόγηση για τις συνεδριάσεις των Πολυμερών Αναπτυξιακών Τραπεζών - ΕΤΕ/ΕΕ, συνεδρίαση Πολυμερών Αναπτυξιακών Τραπεζών, Παρασκευή, 25 Ιουνίου 1999.

⁶ Μέχρι τώρα η Κοινότητα, η οποία θεωρείται ο πιστωτής που προτιμάται περισσότερο, εφάρμοζε αυστηρά αυτήν την αρχή παρέχοντας συνδρομή στις τρίτες χώρες, και η συνδρομή που χορηγήθηκε στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ΦΥΧ χρειάστηκε ειδική μεταχείριση μέχρι σήμερα (δεδομένου ότι η Ουγκάντα ήταν η μοναδική χώρα ΑΚΕ που έλαβε συνδρομή από την Κοινότητα για την ελάφρυνση του χρέους και που δεν έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές στην Κοινότητα).

⁷ Η εφαρμογή στη βάση στοιχείων της ΕΤΕ του μέσου "ευρωπαϊκού" συντελεστή μείωσης που απορρέει από τις εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας, εκτός των προαναφερόμενων προβλημάτων ποιότητας, αποτελεί οριστικά τη "δεύτερη καλύτερη εναλλακτική λύση". Κατ'αρχήν υπάρχουν μεγάλες διαφορές στη γεωγραφική κατανομή των δανείων από τους ίδιους πόρους, αφενός (λιγότερα σε αριθμό και συγκεντρωμένα σε μικρές ομάδες χωρών), και ειδικών δανείων και κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου αφετέρου. Ένας από τους κυριότερους οφειλέτες της ΕΤΕ σε δάνεια από τους ίδιους πόρους είναι η Ακτή του Ελεφαντοστού, και στην περίπτωση της η μείωση του χρέους θα γίνει πολύ χαμηλότερα από τον μέσο όρο. Επομένως, η χρήση του "ευρωπαϊκού" μέσου όρου (δηλ. συμπεριλαμβανομένης της ΕΤΕ) για όλες τις απαιτήσεις που αφορούν τα ειδικά δάνεια και τα

Σουδάν, η Σομαλία και η Λιβερία δεν είναι πιθανό να επωφεληθούν από την πρωτοβουλία, θα ήταν προτιμότερο να εξασφαλιστεί επαρκές περιθώριο ασφαλείας και να ληφθεί ένα συντηρητικό ποσό περίπου 550 εκατ. €⁸.

Αυτό το στοιχείο περιλαμβάνει μια εκτίμηση της συνεισφοράς μας για την ελάφρυνση του χρέους της Σομαλίας, του Σουδάν και της Λιβερίας, συν των χωρών με τις οποίες η Κοινότητα διέκοψε τη συνεργασία. Όσον αφορά τη μέθοδο, πρέπει να σημειωθεί ότι όλα τα στοιχεία που αναφέρονται ανωτέρω, υπολογίστηκαν στις 31 Δεκεμβρίου 1998. Με άλλα λόγια, πρέπει να αφαιρεθούν τα ποσά που επέστρεψαν οι ΦΥΧ μέχρι την έναρξη της ελάφρυνσης του χρέους.

Η αντιμετώπιση των χωρών με τις οποίες διακόπηκε η συνεργασία, αποτελεί δύσκολο θέμα. Δεν είναι εύκολο να δεσμευτεί η Κοινότητα να συμμετέχει στην πρωτοβουλία όσον αφορά αυτές τις χώρες εκτός αν επαναληθεί η συνεργασία⁹. Αλλά δεν μπορούμε να αποφασίσουμε την επανάληψη της συνεργασίας με αυτές τις χώρες ακόμη και βραχυπρόθεσμα. Θα ήταν επομένως σκόπιμο να συμπεριληφθεί το πιθανό κόστος της επιλεξιμότητας αυτών των χωρών, ακόμη και αν η συμμετοχή της Κοινότητας καθυστερήσει σε σχέση με τη συμμετοχή άλλων πολυμερών πιστωτών.

Γενικότερα, η συμμετοχή της Κοινότητας στην πρωτοβουλία θα κατανεμηθεί σε πολλά έτη και το κόστος της πρέπει να εξεταστεί χρονικά πέρα από τα προσωρινά χρονοδιαγράμματα στο παράρτημα 3. Εφόσον το σημείο περάτωσης θα είναι στο εξής κυμαινόμενο, η κατάσταση του χρέους έχει εντελώς ενδεικτικό χαρακτήρα. Και ακόμη και αν ορισμένες χώρες πληρούν τις προϋποθέσεις νωρίτερα από τις προβλέψεις, αυτό θα αντισταθμιστεί από την καθυστέρηση άλλων χωρών. Με άλλα λόγια, το σημείο περάτωσης μπορεί να έλθει πάνω από τρία έτη μετά το σημείο λήψης της απόφασης. Επιπλέον, παρά την "βελτιωμένη" αντιμετώπιση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, υπάρχει ακόμη ένας πρακτικός κίνδυνος, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι γεωπολιτικές μεταλλαγές (ορισμένοι πιθανοί δικαιούχοι βρίσκονται σε εμπόλεμη κατάσταση ή είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι από πολιτικής πλευράς), να μην μπορέσουν πολλές χώρες να

κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου, τείνει να υποτιμά την αναγκαία μείωση του χρέους στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας. Επιπλέον, τα στοιχεία που παρείχε η ΕΤΕ, δίνουν την καθαρή παρούσα αξία στις 31 Δεκεμβρίου 1998, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να προστεθούν όλες οι νέες εκταμιεύσεις μετά την ημερομηνία αυτή αλλά πριν από την ημερομηνία διακοπής των εργασιών που καθορίστηκε για τον υπολογισμό της καθαρής παρούσας αξίας στο σημείο της απόφασης. Αλλά ενώ αυτά τα πρώτα δύο στοιχεία οδηγούν μάλλον σε χαμηλότερες εκτιμήσεις, η επιλογή του συντελεστή μείωσης που θα είναι κατάλληλος ως συντελεστής αναφοράς για το σημείο της απόφασης στα τέλη του 1998 (4,5%), θα υπερεκτιμούσε την καθαρή παρούσα αξία του χρέους της Κοινότητας. Για τις χώρες οι οποίες έχουν ήδη φθάσει στο σημείο της απόφασης, ο συντελεστής μείωσης αναφοράς είναι όντως υψηλότερος, και έτσι είναι χαμηλότερη η καθαρή παρούσα αξία. Αν συνεχιστεί η ανοδική τάση των επιτοκίων, το ίδιο θα ισχύει για τις χώρες που θα πληρούν τις προϋποθέσεις για το έτος 2000 ή μετέπειτα. Εκτός αυτού, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι εκταμιεύσεις που εξακολουθούν να γίνονται στο πλαίσιο των τραβηκτικών δικαιωμάτων, όπως και οι εξοφλήσεις που γίνονται στο σημείο περάτωσης και που εν συνεχεία πρέπει να αφαιρεθούν από την αξία του κοινοτικού χρέους στις 31 Δεκεμβρίου 1998. Επειδή δεν υπάρχουν πληροφορίες που θα μας βοηθούσαν να καθορίσουμε τον παράγοντα που θα επικρατήσει, θα εργαστούμε αναγκαστικά με την υπόθεση ότι θα ακυρωθούν μεταξύ τους, πράγμα που σημαίνει ωστόσο ότι θα ληφθεί υπόψη ένα σημαντικό περιθώριο ασφαλείας, όταν θα παρουσιαστεί το αποτέλεσμα της εκτίμησης.

⁸ Εκ των οποίων τα 40 εκατ. Ευρώ που έχουν ήδη ασφαλιστεί με την απόφαση του Ιουλίου 1998, με τόκους από τα πρώην ΕΤΑ.

⁹ Αυτό είναι σαφές αν θεωρηθεί ότι η μείωση του χρέους αυτών των χωρών ισοδυναμεί κατά κάποιον τρόπο με την παροχή δημοσιονομικής βοήθειας επειδή ελευθερώνει πόρους οι οποίοι θα προορίζονταν διαφορετικά για την εξυπηρέτηση του χρέους.

φθάσουν στις θεωρητικές ημερομηνίες του σημείου περάτωσης εγκαίρως, λόγω της αδυναμίας τους να κάνουν πλήρη εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων οφειλών τους.

Πίνακας 4: Θεωρητικό κόστος με βάση τις μέσες μειώσεις του χρέους (EUR)

	Συνολικές απαιτήσεις		Εκ των οποίων ειδικά δάνεια		Καθυστερούμενα (β)	Κόστος Θεωρητικό(4) 0.41 x (α+β)
	Ονομαστικές	ΚΠΑ (1) (α)	Ονομαστικές	ΚΠΑ (1)		
Ανγκόλα	2.107.710	1.676.812	0	0	978.881	1.088.834
Μπενίν	15.885.850	10.264.038	2.796.735	1.591.466		4.208.256
Μπουρκίνα	45.536.152	32.201.534	11.629.399	6.930.186	10.477	13.206.925
Μπουρούντι	54.201.588	32.300.611	42.689.409	23.511.196	5.680.753	15.572.359
Καμερούν	83.838.177	46.607.965	81.171.648	44.511.617		19.109.265
Κεντροαφρ. Δημ.	13.916.421	10.790.989	4.454.571	2.595.257	1.303.805	4.958.865
Τσαντ	8.142.926	5.824.017	5.331.606	3.601.913	30.913	2.400.521
Κονγκό	47.480.297	29.494.208	37.085.907	21.376.347	16.323.192	18.785.134
Κονγκό (ΛΔΚ)	138.731.707	86.595.910	108.529.321	63.171.978	44.378.977	53.699.704
Ακτή Ελεφαντο στού	82.059.529	50.724.419	66.246.525	38.505.539	11.400	20.801.686
Αιθιοπία	81.595.071	55.827.759	32.650.644	18.248.946	11.000	22.893.891
Γκάνα	47.409.459	33.638.739	29.437.474	18.416.877		13.791.883
Γουινέα	145.616.087	94.177.740	63.971.201	35.123.489	4.402.095	40.417.732
Γουινέα-Μπ.	5.610.600	5.610.600			902.140	2.670.223
Ισ.Γουινέα	4.403.616	3.346.207			2.602.258	2.438.871
Γουιάνα	51.096.680	29.316.417	43.174.114	23.072.409		12.019.731
Κένυα	144.989.180	95.773.260	87.432.193	51.447.287	1.596.039	39.921.413
Λιβερία	6.400.453	3.877.330	5.828.853	3.305.730	1.286.313	2.117.094
Μαδαγα σκάρη	49.098.029	32.068.513	30.170.338	16.967.571		13.148.090
Μαλάουι	89.070.772	57.431.596	31.088.890	17.418.722	23.733	23.556.685
Μαλί	57.263.432	39.994.067	26.078.948	14.742.812		16.397.567
Μαυριτανία	59.223.561	40.951.983	28.176.598	15.692.864		16.790.313
Μοζαμβίκη	45.115.734	30.361.150	7.687.004	3.235.408	1.205.131	12.942.175
Νίγηρας	34.272.625	21.140.877	24.256.962	13.051.789	6.169.543	11.197.272
Ρουάντα	35.652.251	23.535.877	23.735.701	13.886.726	7.073.035	12.549.654
Σάο Τομέ και Πρίνσιπε	1.103.932	941.410	0	0		385.978
Σενεγάλη	93.860.217	58.439.695	66.365.451	37.302.249	24.762	23.970.427
Σιέρα-Λεόνε	34.368.124	22.078.084	17.479.696	9.745.864	2.243.708	9.971.935
Σομαλία	19.022.338	16.403.094	0	0	5.558.634	9.004.308
Σουδάν	37.676.792	30.105.038	12.471.873	7.878.929	23.340.592	21.912.708
Τανζανία	75.067.684	51.887.432	36.289.419	22.940.210	569.059	21.507.161
Τόγκο	29.459.809	19.489.507	23.005.303	14.484.995	1.166.281	8.468.873
Ουγκάντα (3)	41.664.619	36.089.050	(4)	4.590.000		14.796.510
Ζάμπια	161.261.860	100.477.562	136.403.621	80.297.394	3.558.294	42.654.701
Σύνολο ΦΥΧ (2)	1.542.271.432	1.009.753.649	894.067.425	516.006.485	46.306.967	432.984.853
Σύνολο ΣΣΛ	1.779.103.698	1.159.058.028	1.067.338.707	616.461.110	100.265.476	516.322.637
Σύνολο	1.842.203.281	1.209.443.489	1.085.639.433	627.645.769	130.451.015	549.356.747

(1) ΚΠΑ=καθαρή παρούσα αξία με 4.5% την 1η Ιανουαρίου 1999.

(2) Σύνολο ΦΥΧ = Σύνολο που δεν περιλαμβάνει τις χώρες με τις οποίες έχει ανασταλεί η συνεργασία: Σομαλία, Σουδάν και Λιβερία (ΣΣΛ) + Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, Νίγηρας, Σιέρα Λεόνε και Τόγκο.

(3) Στην περίπτωση της Ουγκάντας δεν υπάρχουν πια ειδικά δάνεια επειδή ακυρώθηκαν ως μέρος της κοινοτικής συμμετοχής στην πρωτοβουλία ΦΥΧ. Αλλά, εφαρμόζοντας την αρχή της αναδρομικής εφαρμογής, προσθέσαμε στην καθαρή παρούσα αξία των απαιτήσεών μας την αξία αυτών των ειδικών δανείων κατά την εποχή της έγκαιρης εξόφλησής τους.

(4) Θεωρητικό κόστος της κοινοτικής συμμετοχής με την εφαρμογή ενός συντελεστή 41% στην καθαρή παρούσα αξία των απαιτήσεων της Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων των ληξιπρόθεσμων οφειλών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5
ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα συμμετέχει πλήρως στην πρωτοβουλία για το χρέος των ΦΥΧ βοηθώντας τις χώρες που θα καλύπτουν τις προϋποθέσεις γι'αυτήν την πρωτοβουλία, με σκοπό να μειώσουν την καθαρή παρούσα αξία των εξωτερικών χρηματοδοτικών υποχρεώσεών τους έναντι της Κοινότητας. Για το σκοπό αυτό, η Κοινότητα θα παρέχει μη επιστρεπτέες ενισχύσεις που θα χρησιμοποιήσουν οι επιλέξιμες χώρες για να αντιμετωπίσουν τις εκκρεμούσες υποχρεώσεις του χρέους και της εξυπηρέτησης του χρέους τους έναντι της Κοινότητας. Αυτή η συνδρομή, μαζί με τους πόρους που παρέχουν άλλοι πιστωτές, θα επιτρέψει τις επιλέξιμες χώρες να επιτύχουν τα ανεκτά επίπεδα του χρέους τους που έχουν συμφωνηθεί στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για το χρέος των ΦΥΧ.

Αυτή η συνδρομή θα χρησιμοποιηθεί κατ'αρχήν από τις δικαιούχες χώρες για να εξοφλήσουν τα εκκρεμή ειδικά δάνεια σε βάση καθαρής παρούσας αξίας. Αν αυτή η δράση δεν επαρκεί για να επιτευχθεί το συμφωνηθέν επίπεδο της μείωσης της καθαρής παρούσας αξίας του χρέους, η δικαιούχος χώρα θα χρησιμοποιήσει τη χορηγηθείσα μη επιστρεπτέα ενίσχυση για να τηρήσει τις εκκρεμούσες υποχρεώσεις της κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου έναντι της Κοινότητας.

Η Επιτροπή θα λάβει για κάθε περίπτωση χωριστά ειδικές αποφάσεις που θα παρέχουν συνδρομή σε κάθε επιλέξιμη χώρα ΑΚΕ, σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες που καθορίζονται στο κεφάλαιο IV της εσωτερικής συμφωνίας. Η απόφαση της Επιτροπής για το ποσό της συνδρομής που θα χορηγηθεί σε κάθε περίπτωση, θα επιτρέψει την αναγκαία μείωση της καθαρής παρούσας αξίας των εξωτερικών χρηματοδοτικών υποχρεώσεων αυτής της χώρας που εκκρεμούν έναντι της Κοινότητας και θα είναι σύμφωνη με τη μεθοδολογία της πρωτοβουλίας για το χρέος των ΦΥΧ. Οι ειδικές αποφάσεις για κάθε χώρα θα λαμβάνουν επίσης υπόψη τον χρηματοδοτικό κίνδυνο της χώρας έναντι της Κοινότητας, την διάθεση για διοικητική απλοποίηση στις ειδικές προτάσεις για κάθε περίπτωση που επιλέγονται και την ανάγκη να εξασφαλιστεί δίκαιη και θεμιτή μεταχείριση μεταξύ των επιλέξιμων χωρών. Κάθε απόφαση χώρας θα καθιστά ρητές τις λεπτομέρειες, τους όρους και τις προϋποθέσεις εφαρμογής της απόφασης της 6ης Ιουλίου 1998.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6

ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

Η Ομάδα G7 δεν επαναπαύθηκε σε μια "βαθύτερη, ευρύτερη και ταχύτερη" πρωτοβουλία· κάλεσε επισήμως το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα να δώσουν στη μείωση της φτώχειας πολύ μεγαλύτερη προτεραιότητα στις πράξεις τους καθώς και στη διαδικασία ελάφρυνσης του χρέους. Αναφέρθηκαν ρητά οι Ενισχυμένες Διευκολύνσεις Διαρθρωτικής Προσαρμογής του ΔΝΤ.

Δεν είναι ακόμη εντελώς σαφές ποιά θα είναι η λειτουργική ανταπόκριση των Οργανισμών του Bretton Woods αλλά κατευθυνόμαστε προς μια ριζική αλλαγή της μελλοντικής κατάρτισης των προγραμμάτων διαρθρωτικής προσαρμογής και των εγγράφων πλαισίων πολιτικής στο μέλλον.

Αυτή η ενίσχυση του κοινωνικού δεσμού συμφωνεί πλήρως με τις ανησυχίες της Κοινότητας και με τις νέες κατευθύνσεις της Επιτροπής για διαρθρωτική προσαρμογή.

Όντως, τα κοινοτικά προγράμματα στήριξης της διαρθρωτικής προσαρμογής σχεδιάστηκαν για να υπογραμμίσουν και να διευρύνουν την κοινωνική διάσταση των προγραμμάτων που συμφωνούνται με το ΔΝΤ. Ευθύς εξ αρχής ο κυριότερος στόχος ήταν να εξασφαλιστούν οι κοινωνικές δαπάνες και να διασφαλιστεί το ότι η προσαρμογή δεν θα γίνεται εις βάρος των κοινωνικών προτύπων. Άλλος στόχος ήταν να επεκταθεί η αναγκαία διαδικασία της προσαρμογής πέρα της καθαρά νομισματικής/δημοσιονομικής σφαίρας ώστε να γίνει πιο αποτελεσματική η δημόσια διαχείριση των κοινωνικών τομέων. Με άλλα λόγια, η Επιτροπή προσπάθησε πάντα να τονίζει την κοινωνική διάσταση της προσαρμογής, ακόμη και καθορίζοντας τις δικές της μορφές προϋποθέσεων ειδικά βάσει κοινωνικών παρατηρήσεων. Με βάση τα ανωτέρω η πρόσκληση της Ομάδας G7 είναι η απάντηση στις ανησυχίες της Κοινότητας.

Συμφωνεί επίσης εντελώς με τις νέες κατευθυντήρες γραμμές της Επιτροπής για τη διαρθρωτική προσαρμογή. Οι συνομιλίες μεταξύ των κυριότερων χορηγών βοήθειας στο πλαίσιο του ΕΠΕ (Ειδικού Προγράμματος Ενίσχυσης) έδειξαν ακόμη σαφέστερα ότι έπρεπε να προβλεφθεί η αλλαγή των προϋποθέσεων. Η Επιτροπή έπαιξε βασικό ρόλο σ' αυτήν τη διαδικασία. Ένα πρότυπο σχέδιο που εφαρμόζεται στην Μπουρκίνα Φάσο παρείχε τα μέσα που θα μπορούσαν να αλλάξουν ριζικά την ίδια την έννοια των προγραμμάτων διαρθρωτικής προσαρμογής, κυρίως εξαρτώντας την βοήθεια από τους δείκτες των επιδόσεων που αφορούν αποκλειστικά τις κοινωνικές ανάγκες του πληθυσμού.

Η τελευταία ανακοίνωση της Επιτροπής για τη διαρθρωτική προσαρμογή συνάγει συμπεράσματα από αυτές τις προσπάθειες και έχει ήδη αποφασισθεί να αρχίσει η εφαρμογή στη Μαδαγασκάρη και στη Σενεγάλη για παράδειγμα. Η βασική ιδέα είναι να επικεντρωθούν οι προσπάθειες στα αποτελέσματα των μεταρρυθμίσεων και όχι τόσο στις ίδιες τις μεταρρυθμίσεις. Αυτό σημαίνει ότι: (i) τα προγράμματα μεταρρυθμίσεων θα γίνουν πιο μακροπρόθεσμα· και (ii) ότι οι εν λόγω χώρες θα αναλάβουν μεγαλύτερη αρμοδιότητα στην επιλογή των μέτρων, καθώς και του ρυθμού και της σειράς των μεταρρυθμίσεων· θα ενθαρρυνθεί η διαφάνεια, οι στόχοι θα γίνουν πιο σαφείς και τα προγράμματα θα αξιολογούνται σύμφωνα με τα αποτελέσματά τους. Αυτές οι προσπάθειες θα θέσουν ως στόχους προτεραιότητας τη μείωση της φτώχειας και τη δημιουργία θέσμων.

Η Επιτροπή ελπίζει ότι οι Οργανισμοί του Bretton Woods θα αντλήσουν από αυτήν την εμπειρία και θα ανταποκριθούν στο αίτημα της Ομάδας G7 σύμφωνα με τις αρχές του ΕΠΕ.